

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

МАТЕРІАЛИ

96 – ї

**підсумкової наукової конференції
професорсько-викладацького персоналу
БУКОВИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

16, 18, 23 лютого 2015 року

Чернівці – 2015

УДК 001:378.12(477.85)

ББК 72:74.58

М 34

Матеріали 96 – ї підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького персоналу Буковинського державного медичного університету (Чернівці, 16, 18, 23 лютого 2015 р.) – Чернівці: Медуніверситет, 2015. – 352 с. іл.

ББК 72:74.58

У збірнику представлені матеріали 96 – ї підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького персоналу Буковинського державного медичного університету (Чернівці, 16, 18, 23 лютого 2015 р.) із стилістикою та орфографією у авторській редакції. Публікації присвячені актуальним проблемам фундаментальної, теоретичної та клінічної медицини.

Загальна редакція – професор, д.мед.н. Бойчук Т.М., професор, д.мед.н. Іващук О.І., доцент, к.мед.н. Безрук В.В.

Наукові рецензенти:

доктор медичних наук, професор Кравченко О.В.

доктор медичних наук, професор Давиденко І.С.

доктор медичних наук, професор Дейнека С.Є.

доктор медичних наук, професор Денисенко О.І.

доктор медичних наук, професор Заморський І.І.

доктор медичних наук, професор Колоскова О.К.

доктор медичних наук, професор Коновчук В.М.

чл.-кор. АПН України, доктор медичних наук, професор Пішак В.П.

доктор медичних наук, професор Гринчук Ф.В.

доктор медичних наук, професор Слободян О.М.

доктор медичних наук, професор Тащук В.К.

доктор медичних наук, професор Ткачук С.С.

доктор медичних наук, професор Тодоріко Л.Д.

ISBN 978-966-697-588-4

© Буковинський державний медичний
університет, 2015

хвороба) - назва походить від прізвища австралійського лікаря, який вперше виявив симптом цієї хвороби, його роки життя 1822 - 1888; Corvisart's disease (Корвізара хвороба) - назва походить від прізвища французького барона Жана Ніколя Корвізара, який був особистим лікарем Наполеона і жив 1755 - 1821 pp.; Lou Gehrig's disease (Лу Геріга хвороба) - назва походить від ім'я видатного американського бейсболіста (1903 - 1941), який помер від хвороби, названої його іменем.

Назви синдромів. Axenfeld's syndrome (Аксенфельда синдром) - назва походить від прізвища німецького офтальмолога (1867 - 1930); Berardinelli-Seip's syndrome (Берардінееллі-Сайпа синдром) - назва походить від двох прізвищ видатних лікарів, а саме аргентинського терапевта Вальдемара Берардінееллі (1903 - 1956) та норвезького педіатра Мартіна Федеріко Сайпа (1921 р.); Klein-Levin's syndrome (Кляйне - Левіна синдром) - назва походить від двох прізвищ, Віллі Кляйне, німецького психіатра 20 ст. та Макса Левіна, американського невролога (1901 р.).

Назви медичних класифікацій. Angle's classification (Енгля класифікація) - класифікація порушень змикання зубів; Black's classification (Блека класифікація) - класифікація карієсу зубів за подібністю необхідності лікування; Dukes' classification (Дюка класифікація) - три класова ступенева система, яка класифікує карциному щодо розміру пухлини.

Назви медичних приладів. Якщо звернутись до назв катетерів, хірургічних інструментів, які вводять в порожнину тіла для введення чи виведення рідини, були виявлені наступні терміни з епонімами: Braasch catheter; Broviac catheter; Castillo catheter; Courmand catheter; DeLee catheter; Pezzer catheter; Drew-Smythe catheter; Fogarty catheter; Foley catheter; Garceau catheter; Hickmana catheter; Judkins catheter; Nelaton's catheter та ін.

Назви оперативних втручань. Barkan's operation (Баркана операція) - від прізвища американського офтальмолога Отто Баркана (1887-1958 pp.); Carden's amputation (Кардена ампутація) - від прізвища Генрі Дугласа Кардена, англійського хірурга, який помер у 1872 році; Killian's operation (Кіл ліана операція) - в назві прізвище німецького ларинголога Густава Кіл ліана (1860 - 1921 pp.); Larrey's amputation (operation) (Ларрея ампутація, операція) - Домінік Жан Ларрей, французький військово-польовий хірург (1766-1842 pp.).

Аналізуючи вищезазначену пропріальну лексику, ми відштовхувались від вихідної лексеми, яка покладена в основу назви, її значення та словотворного форманту. Як бачимо, при конструюванні медичних термінів прослідковується використання присвійної форми епонімів, що закінчується на 's. Але деякі словники відображають тенденцію відсутності традиційних присвійних форм англійської мови для термінів-епонімів. Тобто, аналізуючи терміни ми усвідомлювали, що хоча відсутність присвійних форм стає дедалі загальнішою, але в жодному разі не універсальною.

Борисюк А. С.

ДІАЛОГІЧНІСТЬ ЯК ПРОФЕСІЙНО ЗНАЧУЩА ТА ОСОБИСТІСНА ЯКІСТЬ СТУДЕНТІВ - МЕДИКІВ

Кафедра психології та соціології

Буковинський державний медичний університет

Професійне навчання – один з аспектів загального розвитку особистості, в процесі якого здійснюється збагачення і формування адекватних уявлень про професію загалом і про себе як професійно підготовленого спеціаліста. Під час професійного становлення формується адекватна картина професійного світу, уявлення про самого себе як носія певної професії, про своє місце й роль у професійному полі загалом та професійній спільноті зокрема.

Психологічна готовність до фахової діяльності в галузі медицини та психології передбачає наявність поряд із низкою професійно значущих особистісних властивостей і якостей (адекватна самооцінка, сенситивність, емпатійність, толерантність до фрустрацій, відсутність проєкцій тощо) ще й когнітивних умінь (слухати іншого, встановлювати контакт, переконувати і розмовляти, продуктивно рефлексувати тощо), властивостей психічних процесів (здатність до тривалої концентрації, широта й обсяг уваги, оперативність і гнучкість сприймання і мислення, високий інтелектуальний потенціал, розвиненість розумових операцій тощо), здатність майбутнього фахівця до діалогу і партнерства в створенні професійних відносин, регуляції професійного мислення.

Успішність професійної діяльності майбутнього лікаря певною мірою визначається рівнем розвитку вербально-лінгвістичного інтелекту як здатністю ефективно застосовувати слова в усній або письмовій формі; міжособистісного (соціального) інтелекту, що полягає у здатності швидко розпізнавати й оцінювати настрої, наміри, мотивації та почуття інших людей, розпізнавати низку міжособистісних сигналів і адекватно реагувати на них, а також містить навички вербальної та невербальної комунікації, навички спільної роботи, уміння конструктивно розв'язувати конфліктні ситуації тощо; внутрішньоособистісного інтелекту, що представлений здатністю адекватно сприймати себе (бачити власні переваги та недоліки), здатністю до самодисципліни, саморозуміння. Варто зауважити, що наявність музичного або візуального інтелекту сприятиме ефективній діяльності в арт-терапії, а переважання кінестетичного – у тілесно-орієнтованій терапії.

Володіння високим рівнем соціальної компетентності, здатністю до ефективного спілкування, взаємодії у групі, засвоєння навичок соціального впливу забезпечують фахівцю необхідні умови для розвитку професіоналізму найвищого рівня. Високий рівень мовленнєвої культури, великий словниковий запас, обізнаність у різноманітних аргументах, сленгах та діалектах, вміння використовувати різні стилі мовлення,

застосовувати паралінгвістичні та екстралінгвістичні засоби є обов'язковими для успішного професійного функціонування майбутнього фахівця медичної галузі, адже це забезпечує можливість встановлення конструктивного і психологічно комфортного діалогу між лікарем і пацієнтом.

Використання можливостей діалогічного підходу у процесі професійної підготовки майбутніх лікарів, медичних психологів забезпечує необхідні умови для створення діалогічного простору в реальній професійній діяльності, в якій майбутній фахівець набуває можливості безпосередньо взаємодіяти зі структурою психосемантичного тексту пацієнта (клієнта) та будувати власний текст впливу. Тож володіння високим рівнем соціальної компетентності, здатністю до ефективного спілкування, взаємодії у групі, вмінням формування відповідного іміджу, засвоєння навичок соціального впливу забезпечують медичному психологу необхідні умови для розвитку професіоналізму найвищого рівня. Діалог, як організаційний принцип комунікативної діяльності, пронизує всі сфери життєдіяльності. Особливого значення він набуває у професійній діяльності медичного психолога, а діалогічність є однією із професійно значущих якостей даного фахівця.

Діалогічність взаємодії між лікарем, медичним психологом і пацієнтом є водночас метою, що досягається під час цієї взаємодії, і обов'язковою умовою взаємодії.

Структура комунікативної взаємодії викладача і студентів, а також студентів між собою є певною мірою моделлю діяльності професійної спільноти. Подібне моделювання у навчальному процесі сприятиме глибшому усвідомленню специфіки професійної діяльності майбутнього медичного психолога. Готовність до діалогу виступає одним із показників сформованості особистості як професіонала. На нашу думку, впровадження діалогічних взаємин у навчально-виховному процесі – необхідна умова професійно-особистісного становлення студента-медика як майбутнього фахівця загалом і формування його професійної ідентичності зокрема.

Бронських С.В.

ВИВЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТРАДИЦІЙНОГО СЮЖЕТНО-ОБРАЗНОГО МАТЕРІАЛУ РІЗНИХ ГЕНЕТИЧНИХ ГРУП

Кафедра іноземних мов

Буковинський державний медичний університет

Сучасне літературознавство акцентує увагу на вивченні функціонування традиційного сюжетно-образного матеріалу різних генетичних груп. За останні роки, цей аспект суттєво розвинувся. Причиною такого гострого інтересу в даному ракурсі є тенденція людства до пошуку духовності, спроба почути відлуння голосів пращурів та становлення національної свідомості. Ці спроби базуються на зв'язках загальнолюдської історії та на зверненні сьогодення до минулого задля моделювання шляхів розвитку майбутнього суспільства.

Людство завжди шукає в галереї літератури образи, які народилися тисячі років тому, але досі стоять в центрі світової драматургії. Традиційний сюжетно-образний матеріал втілював низку основних конфліктів античного світу. Ці образи та мотиви використовували для своїх цілей навіть отці церкви. Вони хвилювали величезних геніїв XVIII та XIX століть. На протязі століть одні генії людства намагалися за допомогою традиційних образів донести свій протест та бунт проти печальної долі людства, інші виражали примирення, покірність та відчай. В кінці кінців, зі зламом соціальних, ідеологічних, політичних та інших стереотипів перед суспільством з особливою гостротою постає драматичне питання: "В що вірити, чи спадок минулого є застарілим для потреб сьогодення чи він досить зберігає свою актуальність "; "ким являємося ми зрештою " та ін. Простіше кажучи, замість знівельованих ідолів суспільству необхідні нові ідеали та способи ескалації співзвучні з вимогами часу.

І. Неупокоева з цього приводу зазначає, що літературні процеси не локалізуються тільки в межах певної епохи, регіону або певної художньої сфери, а проходять (історично трансформуючись) через величезні масиви історичного часу, діючи на всьому "просторі" всесвітньої літератури. Таким процесом є взаємозв'язок і взаємодія літератур, яка виражається в особливостях функціонування "традиційних" образів, сюжетів і мотивів. Системний підхід до розгляду вищезазначеного процесу є одним із найважливіших завдань вивчення всесвітньої літератури.

Співвіднесеність історичного минулого та історичної свідомості зараз особливо актуальна. Сьогодні, яке характеризується процесом постійних революційних змін в суспільстві та науці не дозволяє нам вивчати поняття історичних досліджень статично, тобто відштовхуючись від позначуваного предмету в суто історичному аспекті. Необхідно переглянути передумови дослідницької діяльності в літературі в об'єктивному та суб'єктивному сенсі; в методологічному аспекті необхідно зрозуміти історичну реконструкцію та живе сприйняття як єдність протилежностей.

Під час становлення національної свідомості і нерідко – драматичних процесів, що супроводжують духовне відродження народу, особливо важливим є усвідомлення суспільством не лише своєї національної самобутності, але й – головне – своєї нерозривної єдності з досвідом загальнолюдської цивілізації, які діалектично взаємопов'язані і взаємозумовлені. Як справедливо зазначає А.Нямцу, "Кожна визначна художня версія традиційної структури «черевата» сприйняттям тих епох, які не вважаючи на своє формальне «відмирання» продовжують своє існування та функціонування в тій чи іншій загальнокультурній формі. Ці «реліктові» сенси, накладені на якісно нові змістові континууми та провокують інтенсивний діалог «полілог» між різнорівневими традиціями".

Подальше вивчення окремих національних літератур, так як і історії всесвітньої літератури неможливе

без поглибленого вивчення взаємозв'язків між літературами – ролі цих зв'язків в розвитку сучасної літератури та їх значення для світової літератури.

Vakhotskyi M.M., Lekhkun G.V.
TRANSITIONAL PARAGRAPH IN A PARADIGM OF WRITING
Department of Foreign Languages
Bukovinian State Medical University

Transitional paragraph signals change in content. It tells the readers that one main unit is finished and is moving to the next, or it tells that it moves from a general explanation to more specific examples or application. A transitional paragraph is often as brief as one sentence because the writer intends it to be merely a signpost. From the beginning to the end of the transitional paragraph the main idea should be changed while coming up to another subquestion. But coherence and unity have to be kept.

Unity and coherence are related but they are not the same. A paragraph has a unity when each sentence clearly contributes to the main idea expressed in the topic sentence. A paragraph is coherent when its sentences proceed logically and smoothly with no gaps in reasoning. Transitional words and phrases often indicate the links and relationships between ideas. It is possible to achieve unity in a paragraph by constructing a strong topic sentence that can serve as a basis for all subsequent sentences. The main idea may be expressed directly or indirectly. The stated or implied topic sentence allows to determine which details to use as support; it can also help to decide how to order these details.

The paragraph is a convenient unit. As long as it holds together, it may be of any length – a single, short or a passage of great duration. Transitional paragraph as a rule is not too large, just several sentences. There is no need to divide it into topics, outlining an action a single idea would be best written in a single paragraph. After the paragraph is written it has to be examined to see whether division will improve it. Ordinary, a subject requires division into sentences, each of which should be dealt with in a paragraph. As a rule, most single sentences should not be written or printed as paragraphs, but concerning the sentences of transition, indicating the relation between the parts of an exposition or argument an exception may be made.

In dialogue, even if only a single word, each speech is usually a paragraph by itself, it does not prevent speeches run together.

It is better to begin each paragraph either with a sentence that suggests the topic or with a sentence that helps the transition. If a paragraph forms part of a larger composition, its relation to what precedes, or its function as a part of the whole, may need to be expressed. This can sometimes be done by a mere word or phrase in the first sentence. Sometimes, it is expedient to get into the topic slowly, by way of a sentence or two of introduction or transition.

When any device is too often used it becomes a mannerism. More commonly the opening sentence simply indicates by its subject the direction the paragraph is to take.

The paragraphs are likely to be short and without any semblance of a topic sentence, the events are followed in rapid succession. The break between such paragraphs merely serves the purpose of a rhetorical pause, throwing into prominence some detail of the action. Breaking long paragraphs in two, even if it is not necessary to do so for sense, meaning or logical development, is often a visual help, but firing off many short paragraphs in quick succession can be distracting. Moderation and a sense of order should be the main consideration in paragraphing.

The transitional paragraph is a type that you will have occasion to use, especially in long essays. It is generally short, often only one sentence. Such a paragraph may *summarize* what has been written. E.g. "In short, the defining characteristic of the valedictory address is its statement of the opposition between the university on the one hand and the world on the other." [Lionel Trilling "A Valedictory"].

It may *signal* a change from general to more specific information: e.g. "I am not talking pure theory. I will just give you two or three illustrations." [Clarence Darrow "Address to the Prisoners in the Cook Street Jail"].

It may *hint* at what is to come or announce the introduction of new material: e.g. "Before the end of my trial period in the field I made two really exciting discoveries – discoveries that made the previous months of frustration well worth while." [Jane Goodall "In the Shadow of Man"].

Or it may *state explicitly* what new material the writer is about to turn to: e.g. "In what follows, the parallels are not always in physical events but rather in the effect on society, and sometimes in both." [Barbara Tuchman "History as Mirror"].

The transitional paragraph is a useful device for achieving coherence between paragraphs and groups of paragraphs. To conclude it up, we may say that transitional paragraph is a short paragraph in an essay, composition, or report that announces a shift from one section or idea to another. A transitional paragraph is most commonly used to summarize the ideas of one part of a text in preparation for the beginning of another part.

Вилка Л.Я., Гелеська А.І.
КОМУНІКАТИВНО-СИТУАТИВНІ ВПРАВИ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ РОЗВИТКУ ЗВ'ЯЗНОГО
МОВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ
Кафедра суспільних наук та українознавства
Буковинський державний медичний університет

Інтеграція та глобалізація інформаційних і культурних процесів зумовлюють потреби модернізації освітньої системи України за всіма напрямками, що вимагає розробки концептуальних засад у кожному з них.

Навчання іноземних студентів є одним із таких напрямів, важливим чинником становлення української держави як рівноправного партнера у створенні світового освітнього простору.

Мовна підготовка іноземних студентів повинна враховувати їхні потреби в отриманні якісної освіти, що сприятиме подальшому особистісному зростанню, а також підвищенню престижу українських вищих навчальних закладів, української системи освіти. Студенти повинні не просто володіти мовою, а й користуватися нею у різноманітних життєвих ситуаціях, тобто будувати змістовне, граматично та стилістично грамотне висловлювання залежно від ситуації спілкування. Одним із шляхів досягнення такої результативності є використання ситуативних завдань з розвитку зв'язного мовлення студентів, що спрямовані як на засвоєння студентами певних знань, так і на їхній загальний розумовий розвиток. Проблема розвитку зв'язного мовлення студентів завжди була актуальною для науковців. Лінгводидактичні основи формування вмінь і навичок зв'язного мовлення висвітлені у працях відомих мовознавців і педагогів Ф.І.Булаєва, І.І.Срезневського, В.О.Сухомлинського, К.Д.Ушинського. Підвищенню мовленнєвої культури студентів присвячені наукові роботи І.К.Білодіда, Р.О.Будагова, В.С.Вашенка, В.В.Виноградова, А.П.Коваль, Л.М.Паламар, Є.Д.Чак та ін. Психологічні основи зв'язного мовлення розглядалися Б.Ф.Баєвим, Л.С.Виготським, Г.С.Костюком, І.О.Синицею та ін.

Мова – явище суспільно унікальне – виступає засобом спілкування, пізнання і впливу, осередком духовної культури народу, основною формою виявлення національної та особистісної самосвідомості. Сучасні підходи до навчання мови великого значення надають розвиткові усного та писемного мовлення, мовленнєвій культурі особистості. Цьому сприяє, зокрема, комунікативно-діяльнісний підхід до навчання української мови як іноземної. Головна мета комунікативних завдань – використання певної мовної одиниці у процесі мовлення. Одним із комунікативно спрямованих видів робіт є ситуативні завдання. Про це читаємо у працях Г.М.Іваніської, В.І.Капінос, Г.Т.Шелехової та ін.

Ситуативність як принцип навчання означає, що все вивчення мови відбувається на основі і за допомогою ситуації. Провідними чинниками ситуації є: соціальний статус особи; роль особи як суб'єкта спілкування; діяльність, яку виконує особа; моральні критерії. Ситуативні завдання – завдання з розвитку мовлення, які чітко окреслюють ситуацію спілкування, називають усі складові її частини: тему, мету, адресата мовлення, мовця, обставини спілкування. Добираючи завдання з розвитку зв'язного мовлення, що мають навчальний характер, треба пам'ятати, що вона характеризується наявністю мети, змісту, засобів навчання.

Мета системи ситуативних завдань – формування основних комунікативних умінь: орієнтуватися в умовах спілкування, планувати і створювати власні висловлювання відповідно до ситуації спілкування; добирати мовні засоби, які б відповідали окресленій мовленнєвій ситуації; коригувати висловлювання з урахуванням ситуації спілкування, тобто досягнення адекватності мовлення. Основний зміст складають заняття розвитку зв'язного мовлення, на яких формуються уявлення про мовлення, особливості усного і писемного мовлення, види мовленнєвої діяльності, спілкування, до яких входять ситуативні завдання. Отже, ситуативні завдання є змістовим компонентом розвитку зв'язного мовлення.

Підхід до навчання має бути комунікативно-діяльнісний, який з одного боку, створює умови для спілкування, засвоєння понять у процесі спілкування і з метою спілкування; а з іншого – формує вміння у всіх видах мовленнєвої діяльності. Ситуативні завдання використовуються у певній послідовності з урахуванням теми, змісту, етапу заняття, підготовленості групи; допоміжними засобами виступають лексичні опори, таблиці, пам'ятки, які можуть застосовуватися студентами з середнім і низьким розвитком мовлення.

Складові частини ситуації спілкування можна відобразити за такою схемою:

- Де спілкуємося? Місце спілкування: офіційні чи неофіційні обставини;
- З ким спілкуємося: адресат мовлення (один чи декілька);
- З якою метою? Спілкування, повідомлення, вплив на адресата.

Перевага ситуативних завдань полягає у тому, що ці завдання формуються таким чином, щоб вони набували характеру морально-етичної, чи суспільно-політичної проблеми, яку необхідно розв'язати студентам, виходячи з власного життєвого досвіду, ціннісних орієнтацій, переконань. Система ситуативних завдань з розвитку зв'язного мовлення спрямована на формування основних комунікативних умінь, відповідає психологічним особливостям поетапного вироблення стійких умінь, створення спрямованості мислення на певні операції, показує викладачеві шляхи вдосконалення роботи з формування в іноземних студентів умінь враховувати ситуацію спілкування.

Таким чином, представлені напрямки і форми роботи щодо розвитку комунікативної компетенції студентів на заняттях української мови як іноземної дають змогу реалізувати важливі навчальні цілі, поставлені перед сучасним навчальним закладом, сформувати мотивацію до навчання, вміння вживати мовні засоби емотивності відповідно до мети й стилю висловлювання.

Дем'янчук О.С.
ОСОБЛИВОСТІ ДАВНЬОАНГЛІЙСЬКИХ ЧАСТОК ТА ЇХ ФУНКЦІОНАЛЬНЕ НАВАНТАЖЕННЯ В
СИНТАКСИЧНИХ КОНСТРУКЦІЯХ
Кафедра іноземних мов
Буковинський державний медичний університет

На протязі багатьох років давньоанглійська частка була предметом дослідження багатьох вчених (М. Еленбас, Б. Хаба, О. Фішер, Б. Мітчел, Г. Світ та ін.), які приділяли значної уваги визначенню терміна «частка»